

GEMEENTE

GROENLO

124

21/8
3445

telefoon : 05440 - 2424
glrorek. : 840020
bankrek. : rabobank 1173.00.055

Postbus 50 - 7140 AB GROENLO
Kevelderstraat 3 - 7141 BE GROENLO

Aan:

de Kiesraad

Plein 1

2511 CR 's GRAVENHAGE.

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Afd.:

Nummer:

Groenlo, 22 juli 1981.
Verz.:

81/975

22 JUL 1981

Onderwerp:

Bijl.:

Gebruik van de nieuwe
elektronische stemmachine.

Het volgende moge onder uw aandacht worden gebracht:

Door een inwoner van Groenlo, de heer [REDACTED],
[REDACTED] (zie bijgaande fotocopy) is geconsta-
teerd, dat bij het gebruik van de nieuwe elektronische
stemmachine bij de laatst gehouden verkiezing van de
Tweede Kamer enkele opzienbare uitslagen naar voren zijn
gekomen (voorbeeld S.G.P.) zowel in Groenlo als in
Enschede (Enschede maakt ook voor het eerst gebruik van
de nieuwe elektronische stemmachine).

Het principe van de nieuwe elektronische stemmachine is:
je leest de naam naar keuze en moet dan daarvoor een
knop indrukken.

De meest logische handeling is, dat men een naam naar
keuze zoekt en daarachter een knop indrukt.

In verband hiermede is met de ontwerper, de Nedap, en
de verkoper, Samsom B.V., contact opgenomen of de moge-
lijkheid aanwezig is tot verandering van de nieuwe
elektronische stemmachine.

Gaarne zouden wij van u vernemen, of u van mening bent,
dat op grond van de door de heer [REDACTED] geuite vermoee-
dens er aanleiding bestaat tot verandering c.q. ver-
betering van betreffende stemmachines.

Wij zouden omtrent uw reactie in dezen gaarne geïnfor-
meerd worden.

Red./Typ.
Coll.

Burgemeester en Wethouders van Groenlo,
De Secretaris, De burgemeester,

Nik/THD.

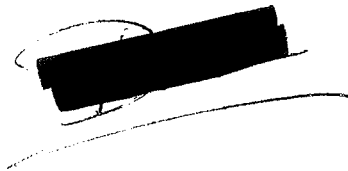
1. geadresseerde
2. archief.

Zo'n vermoeden kan ook bestaan, maar dat is onzeker,
met de uitlag v.d. VVD: lijst nr. 3 na lijst 2 v.l.
CDA, resp. 214, 608, 571, 464 en 660, want de VVD
liep landelijke stem, meer dan de CDA.

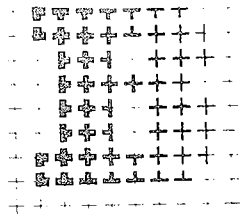
Als men het stemgebruik in Gronze over de jaren zou
vergelijken, rekening houdend met de lijstvolgorder,
komt men tot meerdere afwijkingen van het landelijke
stemgebruik. Het een en ander bevestigt, naar mijn
mening, dat er fouten ontstaan door het gebruik v.d.
stemmachine.

Ik heb een sterk vermoeden dat de stemuitlag v.
Gronze niet juist is. Een stemmachine is snel,
maar moet ook foutloos zijn, naar mijn mening.

Met hoogachtung,

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Postadres
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage
Telefoon 070 - 71 79 11
Telex 32109 biza nl

— Burgemeester en Wethouders
van
GROENLO

Bijlagen	Uw brief	Ons nummer	Datum
—	— 22-7-1981	— B81/3241	— 21 december 1981
Onderwerp	81/975	Departementsonderdeel	
— Gebruik electro- nische stem- machine		— DGBB/BB/BOW	

Van de kiesraad ontving ik een afschrift van uw bovenvermelde brief aan die Raad over mogelijke vergissingen van kiezers bij het gebruik van elektronische stemmachines.

In zijn brief van 1 december 1981 deelt de kiesraad mij mee, dat hij de overgelegde feiten niet verontrustend vindt. Hij sluit niet uit dat een aantal kiezers abusievelijk de knop achter de naam van de kandidaat heeft ingedrukt. Dergelijke vergissingen zijn echter nooit helemaal te voorkomen. De Kiesraad wijst erop, dat ook op de stembiljetten het hokje vóór de naam van de kandidaat moet worden rood gemaakt. Bovendien zij erop gewezen dat op de naamstrookjes die op het bedieningspaneel van de stemmachine worden aangebracht door middel van pijlen is aangegeven, dat men de knop vóór de naam van de kandidaat moet indrukken, en dat op het bedieningspaneel vóórdat de kiezer definitief zijn keuze laat registreren, wordt aangegeven welke kandidaat hij heeft gekozen. De kiezer heeft aldus een extra-controle-mogelijkheid, die hij bij het gebruik van stembiljetten niet heeft. De Kiesraad ziet dan ook vooralsnog geen reden u te adviseren de wettelijke bepalingen met betrekking tot stemmachines te wijzigen. Gelet op het vorenstaande zie ik op dit moment geen aanleiding voor het treffen van maatregelen.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,
(Gef.) dr. V. de Koning

Bezoekadres

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer

Schedeldoekshaven 200
's-Gravenhage

07.443.53

57/12

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL (020) 488 717911

postbus 20011 2500 EA

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN
INGEKOMEN
03 DEC. 1981
Onderdeel: BB/Bow
Agenda: B81/3241
RAPPEL NA 8 WEKEN

Aan
de Minister van Binnenlandse Zaken

Handwritten signature/initials

P
16.12

Uw brief van

Ons kenmerk
3445

's-Gravenhage, 1 december 1981

Onderwerp
Gebruik nieuwe
elektronische stemmachine

De Kiesraad heeft de eer Uwe Excellentie hierbij aan te bieden een brief van burgemeester en wethouders van Groenlo d.d.22 juli 1981, met als bijlage een schrijven van [REDACTED] te Groenlo. Betrokkene heeft geconstateerd, dat bij het gebruik van de stemmachine bij de in mei j.l. gehouden Tweede Kamerverkiezing enkele opzienbare uitslagen naar voren zijn gekomen, welke zijns inziens te wijten zijn aan de omstandigheid, dat de kiezers niet de knop vóór de naam van de kandidaat van hun keuze, maar de knop achter de naam van de kandidaat hebben ingedrukt en daardoor op een andere lijst hebben gestemd dan zij dachten.

De brief van burgemeester en wethouders is in de vergadering van de Kiesraad van 29 oktober besproken. De Raad vindt de overgelegde feiten niet verontrustend. Hij sluit niet uit dat een aantal kiezers abusievelijk de knop achter de naam van de kandidaat heeft ingedrukt. Dergelijke vergissingen zijn echter nooit helemaal te voorkomen. De Kiesraad wijst erop, dat ook op de stembiljetten het hokje vóór de naam van de kandidaat moet worden rood gemaakt. Bovendien zij erop gewezen dat op de naamstrookjes die op het bedieningspaneel van de stemmachine worden aangebracht door middel van pijlen is aangegeven, dat men de knop vóór de naam van de kandidaat moet indrukken, en dat op het bedieningspaneel vóórdat de kiezer definitief zijn keuze laat registreren, wordt aangegeven welke kandidaat hij heeft gekozen. De kiezer heeft aldus een extra-controle-mogelijkheid, die hij bij het gebruik van stembiljetten niet heeft. De Kiesraad ziet dan ook vooralsnog geen reden U te adviseren de wettelijke bepalingen met betrekking tot stemmachines te wijzigen.

De Kiesraad zal het op prijs stellen te zijner tijd met Uw conclusie in kennis te worden gesteld.
Aan burgemeester en wethouders van Groenlo is kennis gegeven,
dat hun brief aan U is doorgezonden.

De Kiesraad,

 , voorzitter

 , secretaris

Aan het College van B&W
Raadhuisstraat 1
M I D D E L H A R N I S

Sommelsdijk, 13 september 1982

Geacht College,

Ondergetekende, lid van de Gemeenteraad van Middelharnis verzoekt de Raad in haar eerstvolgende vergadering aan B&W de navolgende vraag te mogen stellen

BEINVLOEDT DE CHIP DE VERKIEZINGEN?

Toelichting

De verkiezingsuitslag van de Tweede Kamerverkiezing vormt voor onze fractie de aanleiding onze afkeur uit te spreken over het functioneren van de stemmachine tijdens de verkiezingen. Deze wijze van machinaal stemmen werd recentelijk geïntroduceerd in onze Gemeente. Onze afkeur vloeit voort uit een analyse van de stemmenverhouding van twee redelijk stabiele groeperingen in den lande, n.l. SGP en PPR. De stemmenverhouding op Goeree-Overflakkee, zonder Groot-Middelharnis voor zowel de kamerverkiezingen van '81 en '82 geeft het navolgende beeld weer:

TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN

	1981			1982		
GEMEENTE	TOTAAL	SGP	PPR	TOTAAL	SGP	PPR
Ooltgensplaat	2502	285	19	2401	286	12
Ouddorp	3484	1533	25	3458	1451	15
Goedereede	1055	312	4	1078	287	4
Stellendam	2000	360	10	1881	348	13
Melissant	1239	272	11	1204	265	13
Dirksland	2340	619	13	2278	578	13
Herkingen	765	307	3	739	298	4
Oude Tonge	2644	285	19	2599	256	20
Den Bommel	911	93	8	856	101	6
TOTAAL	16940	4066	112	16494	3870	100
Verschuiving t.o.v.81				-3%	-5%	-11%

Groot-Middelharnis	9407	1935	105	8845	1613	229
Verschuiving t.o.v.81			.	-6%	-17%	+118%

De verschuiving van de kiezersgunst naar de PPR (toename 118%) ten koste van de SGP (verlies 17%) zoals werd gemeten door de stemmachines in de Gemeente Middelharnis past totaal niet in het landelijk beeld van de verkiezingen. Het stemgedrag in de andere Gemeenten van ons Eiland volgt echter wel het landelijk patroon. Indien wij Goeree-Overflakkee als een min of meer homogene regio beschouwen, onderscheidt alleen Middelharnis zich van de andere Gemeenten door het werken met de stemmachine.

Wij moeten derhalve aannemen dat de verschuiving van de stemverhouding in de Gemeente Middelharnis het gevolg is van de stemmachines, waar de kiezer zich nog steeds-zelfs na 3 verkiezingen niet op thuis voelt. Het is naar de mening van onze fractie onaanvaardbaar dat de kiezer die van zijn democratisch recht gebruik maakt om de partij van zijn voorkeur te steunen tengevolge van bedieningsfouten onbewust een partij van een geheel andere allure steunt.

Geeft de uitslag van de verkiezingen voor de Leden van de Tweede Kamer, gehouden op 8 september 1982, ten aanzien van de stemverhouding in onze Gemeente Middelharnis u aanleiding tot herziening van de wijze waarop in onze gestemd moet worden?

Hoogachtend

D. Hoogzand

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL (070) ~~XXXX~~ 717911

postbus 20011 2500 EA

Aan

Burgemeester en Wethouders van Middelharnis

postbus 1

3240 AA Middelharnis

Uw brief van
23 september 1982 en
19 augustus 1983,
Zo/AO/2940-83

Ons kenmerk
3582

's-Gravenhage, 9 november 1983

Onderwerp

Stemmachines

Naar aanleiding van uw bovenvermelde brieven, waarvan de beantwoording tot onze spijt is vertraagd, berichten wij u het volgende.

U wijst in uw brieven op de mogelijkheid, dat de inrichting van het bedieningspaneel van de stemmachines tot vergissingen bij de kiezers kan leiden in die zin, dat zij in plaats van de knop vóór de naam van de kandidaat van hun keuze, de knop achter die naam indrukken. In dit verband merken wij op dat, ook bij het gebruik van stembiljetten, het vakje vóór de naam van de kandidaat rood dient te worden gemaakt. Op dit punt zijn er dus eigenlijk geen verschillen.

Deze vergissingen zouden zich bij stemmachines wellicht eerder kunnen voordoen dan bij stembiljetten, omdat ten aanzien van het stembiljet is voorgescreven dat de kandidatenlijsten, die daarop zijn afgedrukt, om en om inspringen. Dit is bij stemmachines technisch niet mogelijk, zo is ons gebleken uit inlichtingen ingewonnen bij de leverancier van de stemmachines. Daar staat evenwel tegenover, dat de stemmachine, na het indrukken van de knop bij de naam van de kandidaat, aangeeft op welke kandidaat de keuze is uitgebracht. Aan de hand hiervan kan de kiezer controleren of hij de juiste knop heeft ingedrukt alvorens de stemknop in te drukken, waarna de stem wordt geregistreerd en geen herstel meer mogelijk is. De Kiesraad is van oordeel, dat door deze extra-voorziening de kans op vergissingen in beginsel voldoende is beperkt. Indien op grond van ervaringen in uw gemeente niettemin gevaar voor vergissingen aanwezig wordt geacht, kunt u uiteraard door, in overleg met de leverancier van de stemmachine, aan te brengen aanvullende voorzieningen (b.v. pijlen of wellicht kleuronderscheid) of door het geven van extra informatie aan de kiezers dit gevaar verder verkleinen. Bovendien kan bij de verkiezingen waarbij minder dan 14

kandidatenlijsten zijn ingediend (te denken valt aan de verkiezingen van de gemeenteraad en het Europese Parlement, indien het aantal kandidaten per lijst 30 of minder is) de mogelijkheid van vergissingen wordt uitgesloten door tussen de lijsten telkens een kolom vrij te laten.

De Kiesraad neemt overigens aan dat, naarmate de kiezers meer vertrouwd zullen raken met het hanteren van stemmachines, dergelijke vergissingen minder vaak zullen voorkomen. De Raad ziet vooralsnog geen aanleiding om met voorstellen te komen tot aanpassing van de hierop betrekking hebbende voorschriften in het Kiesbesluit.

De Kiesraad,

, voorzitter

, secretaris.

AAN DE~~X~~ LEDEN VAN
DE KIESRAAD
Postbus 20011
2500 AE s'GRAVENHAGE.

Sommelsdijk, 21 nov. 1983

Betr.: Stemmachine

Geacht College,

Naar aanleiding van de onverklaarbaar grote verschuiving in de uitslag voor de verkiezing van de leden voor de Staten Generaal van 1982 in vergelijking met het verkiezingsjaar 1981, hebben wij evenals het College van B&W van de Gemeente u ruim een jaar geleden gevraagd ons te informeren of de oorzaak gezocht moet worden bij de stemmachine die in 1982 in onze Gemeente werd ingevoerd en waarvan de bediening kennelijk de nodige moeilijkheden heeft opgeleverd.

Gaarne zouden wij van u vernemen of het onderzoek door u reeds is afgerond en tot welke conclusies u bent gekomen.

In afwachting van een spoedige reactie,

verblijven wij,

hoogachtend,

D. Hoogzand (raadslid Gemeente Middelharnis)

ing. J.M. Kemner (raadslid Gemeente Middelharnis)

07.443.53

GEMEENTE MIDDELHARNIS

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

INGEKOMEN

12 JUL 1984

Onderaangef.

81352

Nummer

B84/1518

Wettelijke

4

Tel. 01870 - 3555

Giro 15186

Postbus 1

3240 AA Middelharnis

Onderwerp:

Stemmachines

AAN:

De Minister van Binnenlandse Zaken

Postbus 20011

2500 EA 's-Gravenhage

Bijlagen: Een

Uw kenmerk
DGGB

Uw brief van

Ons nummer

MIDDELHARNIS,
11 juli 1984

Hierbij doen wij u een afschrift toekomen van onze brief aan de
Kiesraad over bovenvermeld onderwerp.
Kortheidshalve verwijzen wij naar de inhoud van die brief.

Namens het gemeentebestuur,

J.C. Kuijper,
bureau Burgerzaken.

GEMEENTE MIDDELHARNIS

Tel. 01870 - 3555
Giro 15186
Postbus 1
3240 AA Middelharnis

Onderwerp:
stemmachine.

Aan:

de Kiesraad,
Postbus 20011,
2500 AE 's-Gravenhage.

Bijlagen:

geen.
Uw kenmerk

Uw brief van

Ons nummer

MIDDELHARNIS, 5 juli 1984.

JCK/LS/1698-84.

Geacht college,

Gedurende een viertal verkiezingen, driemaal in 1982 en éénmaal in 1984, heeft de gemeente Middelharnis gebruik gemaakt van stemmachines.

Reeds in 1982 bestond het sterke vermoeden, dat er veelvuldig foutief werd gestemd. Om die reden verzochten wij u destijds - zie onze brieven van 23 september 1982 en 19 augustus 1983 - de indeling van het kiestoetsenbord nog eens nauwkeurig te bezien. In uw reactie - van 9 november 1983 - liet u ons weten van oordeel te zijn, dat de kans op vergissingen in beginsel reeds voldoende was beperkt door de zgn. controlemogelijkheid die bij de stemmachine is ingebouwd. Voorts werden ons enige suggesties aan de hand gedaan in de vorm van aanvullende voorzieningen.

Naar aanleiding hiervan en in overleg met de leverancier van de stemmachines hebben wij getracht bij de laatstgehouden verkiezing op 14 juni jl. de kans op vergissingen zo klein mogelijk te maken. Behalve pijlen werd kleuronderscheid aangebracht, dwz. de lijsten werden om en om wit en lichtblauw gekleurd, op zodanige wijze dat de kleur van de lijst overeenstemde met de kleur van de bijbehorende knoppen. Ook werden tussen de lijsten telkens kolommen vrij gelaten.

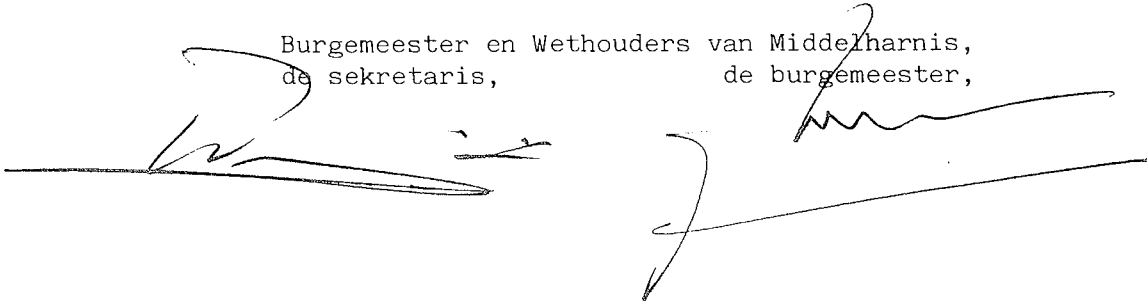
Laatstgenoemde maatregel bood de mogelijkheid via het zgn. bedieningspaneel het aantal kiezers te tellen, dat in eerste instantie zijn stem foutief uitbracht. Op een aantal stembureaus is dit inderdaad bijgehouden, om zodoende een concreter beeld te krijgen van het aantal kiezers dat thans (nog steeds) niet met de machine weet om te gaan. Het resultaat hiervan was niet bemoedigend: 8% van de kiezers bracht pas na één of meer malen de "herstelknop" gebruikt te hebben, zijn stem uit. Daarbij viel bovendien op, dat deze categorie kiezers over alle leeftijdsgroepen verdeeld was.

De conclusie van dit alles is dan ook onvermijdelijk, dat bij de eerstvolgende verkiezing, waarbij het aanbrengen van blanco kolommen niet mogelijk is, een onverantwoord groot percentage kiezers zijn stem verkeerd zal uitbrengen. Om die reden zien wij ons genoodzaakt opnieuw met klem bij u aan te dringen, het

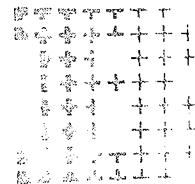
kiestoetsenbord van de stemmachine en de hierop betrekking hebbende voorschriften in het Kiesbesluit aan een herbeoordeling te onderwerpen, en ons van het resultaat hiervan in kennis te stellen.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Middelharnis,
de sekretaris, de burgemeester,

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 71 79 11
Telex 32109 biza nl

— Burgemeester en Wethouders van Middelharnis
Postbus 1
3240 AA MIDDELHARNIS

Bijlagen	Uw brief	Ons nummer	Datum
— Een	—	— B84/335	— 25 april 1984
Onderwerp		Departementsonderdeel	
— Stemmachines		— DGBB	

Hierbij doe ik u een afschrift toekomen van mijn brief van heden aan de heren D. Hoogzand en ing. J.M. Kemner, leden van de raad van uw gemeente, over bovenvermeld onderwerp.

Kortheidshalve verwijs ik naar de inhoud van die brief.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Bezoekadres

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer

Schedeldoekshaven 200
's-Gravenhage

— 717648

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

Ministerie van Binnenlandse Zaken

Postadres

Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 71 79 11
Telex 32109 biza nl

De heren D. Hoogzand en ing. J.M. Kemner
leden van de raad der gemeente Middelharnis

Bijlagen	Uw brief	Ons nummer	Datum
—	— 3-2-1984	— B84/335	— 25 april 1984
Onderwerp		Departementsonderdeel	
— Stemmachines		— DGBB	

Naar aanleiding van uw bovenvermelde brief bericht ik u het volgende.

Ik heb kennis genomen van het antwoord dat de Kiesraad u heeft gezonden op uw brief aan die raad van 2 februari j.l.. Ik kan mij met de strekking van dit antwoord verenigen.

Overigens wijs ik u erop, dat het stemmen door middel van stemmachines een methode is die inmiddels in een groot aantal gemeenten ingang heeft gevonden. De Kieswet en het Kiesbesluit bevatten een uitvoerige regeling hieromtrent.

Ingevolge artikel I 24 van de Kieswet is de gemeenteraad bevoegd te beslissen dat bij de stemming stemmachines worden gebezigd. Het is derhalve ook de gemeenteraad die kan beslissen het gebruik van stemmachines te beëindigen of op te schorten.

Ik zie dan ook geen aanleiding tot het treffen van maatregelen, te meer omdat niet is gebleken dat bij het gebruik van de stemmachines in uw gemeente in strijd met de Kieswet is gehandeld.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Bezoekadres

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer

Schedeldoekshaven 200
's-Gravenhage

— 717648

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL (070) 1724381

postbus 20011

2500 EA 's-Gravenhage

717911

De heren D. Hoogzand en ing. J.M. Kemner
leden van de raad der gemeente Middelharnis

Uw brief van

Ons kenmerk

's-Gravenhage, 22 maart 1984

2 februari 1984

3688

Onderwerp

stemmachines

Naar aanleiding van uw bovenvermelde brief bericht de Kiesraad u het volgende.

Aangezien de strekking van uw brief van 21 november 1983 dezelfde was als die van de brief van 19 augustus 1983 van het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente, meende de Kiesraad uw brief te kunnen beantwoorden door verwijzing naar de daarbij gevoegde brief aan het college van burgemeester en wethouders.

Zoals uit die brief blijkt, is de Kiesraad van oordeel, dat de kans op vergissingen bij het gebruik van stemmachines in beginsel voldoende wordt beperkt door de geldende voorschriften, waarbij met name van belang is de bepaling die de kiezer de mogelijkheid biedt vóór het indrukken van de stemknop te controleren of hij de stemmachine op de juiste kandidaat heeft ingesteld (artikel I 25, eerste lid onder d, Kieswet). Dit laat onverlet, dat het gemeentebestuur aanvullende maatregelen kan nemen (door voorlichting of anderszins) om de kans op vergissingen nog verder te beperken, voor zover daarbij niet in strijd met de Kieswet wordt gehandeld.

Tenslotte wijst de Kiesraad erop, dat ook bij het gebruik van stembiljetten vergissingen nooit geheel kunnen worden uitgesloten.

De Kiesraad,

, voorzitter

, secretaris

Aan:
De Minister van
Binnenlandse Zaken
Postbus 20011
2500 EA 's-GRAVENHAGE

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN 115 1111
Onderdeel: BB/BJ2
Agenda: 884/335
RAPPEL NA 4 WOKTEN

Betr.: Kiesraad

Sommelsdijk, 3 februari 1984

Excellentie,

Ondergetekenden, tezamen vormend de fractie Hoogzand van de Raad der Gemeente Middelharnis, delen U mede, dat zij zich in een conflict met het College van Burgemeester en Wethouders van genoemde Gemeente omtrent het juist functioneren van de stemmachines die in de Gemeente gebruikt werden, worden en zullen worden, gewend hebben tot de Kiesraad.

Tot hun verwondering hebben zij geconstateerd, dat na zeer lange tijd een antwoord op hun brieven gezonden werd aan het College van B&W, en niet aan hen, de indieners. Na navraag werd hun een copie van de brief aan B&W toegezonden.

Na deze toch minstens zeer bevreemdende gang van zaken richt genoemde Raadsfractie zich tot U, Excellentie, met het verzoek na te gaan of genoemd advies van de Kiesraad (ondermeer het invoegen van blanco-kolommen) in overeenstemming is met de vigerende kieswet, en hangende dit onderzoek het gebruik van de stemmachines, althans voor onze Gemeente, op te schorten, zodat de burgers van hun democratisch recht tot stemmen bij de komende verkiezingen een juist en vertrouwd gebruik kunnen maken.

Hoogachtend

D. Hoogzand.

Ing. J.M. Kemner

i.a.a. De Kiesraad
De Nationale Ombudsman

KIESRAAD

GEVESTIGD IN HET GEBOUW VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN TE 'S-GRAVENHAGE - TEL (070) 414987 717911

postbus 20011 2500 EA

Aan

de heer D. Hoogzand c.s.

[REDACTED]
[REDACTED]

Uw brief van
21 november 1983

Ons kenmerk

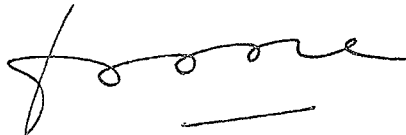
's-Gravenhage, 18 januari 1984

Onderwerp

Stemmachine

In antwoord op de door u en de heer ing. J.M. Kemner in uw hoedanigheid van raadslid van de gemeente Middelharnis aan de Kiesraad gezonden brief van 21 november 1983 - waarvan de beantwoording tot mijn spijt ernstig is vertraagd - doe ik u hierbij toekomen fotocopie van het schrijven dat de Kiesraad op 9 november 1983 richtte aan burgemeester en wethouders van Middelharnis. Ik moge mij veroorloven u korthedshalve naar de inhoud daarvan te verwijzen, en u mede verzoeken de brief tevens ter kennis van de heer Kemner te brengen.

De adjunct-secretaris van de Kiesraad,

(mr F.J.W.M. van Dooren)